

N:o 55.

Ank. till Riksd. Kansli den 6 Maj 1882, kl. 12 midd.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om inköp eller förhyrande af
f. d. gymnasiihusen å Riddarholmen.*

(R. A.)

I en inom Första Kammaren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 7) har Herr *L. M. Nordenfelt*, enär det syntes af behovet påkalladt att småningom för statens räkning inlösa de hus och tomter å Riddarholmen, som kunde finnas att köpa, samt det, under det riksdagshuset kunde komma att förändras eller tillbyggas, vore fördelaktigt att hafva egande- eller nyttjanderätt till de närmast riksdagshuset liggande husen och tomterna, föreslagit, att Riksdagen måtte besluta åt Fullmäktige i Riksgäldskontoret lemna uppdrag att med egarne och innehafvarne af f. d. gymnasiihusen underhandla om inköp eller förhyrande af dessa egendomar och, i händelse anbud om försäljning eller uthyrande af desamma erhöles, som af Fullmäktige funnes antagliga, inköpa eller förhyra nämnda egendomar eller någon del af dem.

Fullmäktige i Riksgäldskontoret hafva, uppå derom af Stats-Utskottet framställd anhållan, afgifvit yttrande öfver berörda förslag och deri såsom sin åsigt uttalat, att Riksdagen skulle handla särdeles välbetänkt genom att för sina ändamål söka förvärfva ifrågakommande egendomar samt att dessas förhyrande, på sätt motionären alternativt föreslagit, syntes Fullmäktige lämpligen ej böra ifrågakomma, utan för så vidt att eganderätt till egendomarne icke på antagliga vilkor skulle kunna förvärfvas.

Ifrågakommande egendomar innehafvas af Stockholms stad, som för närvarande har desamma uthyrda. Utskottet har inhemtat, att nämnda stads eganderätt, likasom ock, alternativt, dess dispositionsrätt, till den ena af

dessa egendomar blifvit ifrågasatt, och får för den skull förutskicka den anmärkning att Utskottets yttrande ej i någon mån afser berörda fråga, på hvars rättsliga lösning detta yttrande naturligtvis ej kan utöfva någon inverkan.

Såsom af motionen framgår, afser densamma antingen inköp eller ock endast förhyrande af ifrågavarande egendomar, och äro för förslaget anförda två skäl, dels behovet att för statens räkning inlösa de hus och tomter å Riddarholmen, som kunde finnas att köpa, dels fördelen att under tiden för riksdagshusets af samme motionär i en annan motion föreslagna ombyggnad hafva egande- eller nyttjanderätt till de närmast riksdagshuset liggande husen och tomterna.

Hvad härvid först beträffar ifrågavarande egendoms förvärfvande för statens räkning, i den mån ett sådant förvärfvande skulle vara af omständigheterna påkalladt, anser Utskottet visserligen det ej kunna förnekas att det vore för staten af gagn, om dessa till riksdagshuset angränsande fastigheter tillhörde densamma med full egande- och dispositionsrätt. I sin underdåniga skrifvelse den 12 Maj 1879 (N:o 34), i anledning af då afgifven nådig proposition angående reglering af kronans och bolaget P. A. Norstedt & Söners till hvarandra gränsande tomter å Riddarholmen, har ock, på Utskottets hemställan, Riksdagen anført, hurusom ett sammanförande af statens embetsverk inom ett ringa område otvifvelaktigt borde bidraga till lättnad och skyndsamhet vid ärendenas behandling, samt att, då staten redan egde och till embetsverk upplåtit de flesta byggnaderna å Riddarholmen, ett förvärfvande af omförmälda firmas tomt och byggnader vore för det allmänna synnerligen fördelaktigt. Från flere embetsverk förnummes klagomål öfver allt för begränsadt utrymme, och då dertill komme, att staten under senare åren i många fall af enskilda personer nödgats förhyra lägenheter i hufvudstaden för embetslokaler, ansåg Riksdagen det kunna befaras, att den tid ej vore långt aflägsen, då anspråk på byggnader för de centrala embetsverkens behof komme att framställas.

Då sålunda Riksdagen redan fäst Kongl. Maj:ts uppmärksamhet på förevarande behof och Kongl. Maj:t ej lärer underlåta att, om detsamma måste fyllas på ett sätt, som påkallar Riksdagens medverkan, hos Riksdagen göra de framställningar, som i dylikt hänseende kunna vara af nöden, har Utskottet ej ur denna synpunkt ansett sig ega skäl tillstyrka Riksdagen att nu besluta någon särskild åtgärd.

Motionären har vidare såsom skäl för sitt förslag åberopat fördelen att kunna för Riksdagens behof disponera ifrågavarande egendomar under tiden för riksdagshusets ifrågasatta förändring eller tillbyggnad. Omförmälda byggnadsarbete har dock ej i och för sig synts Utskottet med någon nöd-

vändighet påkalla förvärfvande af ifrågavarande egendomar. Behovvet af nya lokaler för Riksdagens räkning i följd af byggnadsarbetet eller de förändrade anordningarne inom riksdagshuset har nemligen synts Utskottet dels vara af allt för öfvergående natur för att i och för sig kunna föranleda till inköp af fastigheter, dels ock, på sätt af Utskottets i dess Utlåtande N:o 54 under punkt 2:o gjorda hemställan framgår, kunna fyllas på annat sätt än genom ett dylikt inköp.

Då det af motionären föreslagna inköp skulle ega sin hufvudsakliga grund i behovvet af lokaler för embetsverken, har Utskottet allra minst kunnat tillstyrka att, på sätt motionären föreslagit, uppdrag om verkställigheten häraf skulle lemnas åt Riksdagens Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

För så vidt åter motionärens förslag afser *förhyrande* för Riksdagens behof af ifrågavarande egendomar eller någon del af dem, är detsamma redan besvaradt genom den hemställan, Utskottet gjort i punkten 2:o af sitt Utlåtande N:o 54. För den händelse nemligen att Riksdagen, med bifall till berörda hemställan, åt Fullmäktige i Riksgäldskontoret uppdrager att anskaffa behöfliga lokaler under tiden för riksdagshusets föreslagna ombyggnad, skulle ett sådant beslut lemna Fullmäktige öppet att, om sådant funnes behöfligt, möjligt och lämpligt, förhyra omförmälda egendomar eller någon del af dem.

Utskottet hemställer,

att Herr Nordenfelts förevarande motion ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 Maj 1882.

På Stats-Utskottets vägnar:

EMIL KEY.

Reservation:

af Herr Grefve *G. Sparre*, mot den af Utskottet begagnade motivering.
